

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ

Т. 1

**XI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів
24-25 жовтня 2025 року, Одеса**

MUSIC AND CHOREOGRAPHY EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIETY'S CULTURAL DEVELOPMENT

A collection of scientific works based on the materials of the XI International Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students, Odesa, 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези XI Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(24-25 жовтня 2025 р.)**

1 том

ОДЕСА 2025

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку
суспільства.** Матеріали і тези XI Міжнародної конференції молодих учених
та студентів (Одеса 24-25 жовтня 2025 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені
К. Д. Ушинського, 2025. — 237 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського». Протокол № 6 від 27.11.2025 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик
навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної
підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ірина ЛЕВИЦЬКА

Марія БРИЛА,

здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти, Комунальний заклад
вищої освіти «Академія культури і
мистецтв» Закарпатської обласної ради
Науковий керівник: доктор
педагогічних наук, професор
В. Ф. Черкасов

ЕВОЛЮЦІЯ ЧАРДАШУ В СУЧАСНІЙ СЦЕНІЧНІЙ ХОРЕОГРАФІЇ

Еволюція чардашу в сучасній сценічній хореографії відображає злиття традицій та інновацій, що дає змогу цьому народному танцю зберігати свою культурну самобутність, а також адаптуватися до нових форм і стилів. У сучасному світі хореографи використовують чардаш, як підґрунтя для змішання різних стилів танцю, створення нових інтерпретацій та дослідження руху. Таке поєднання дозволяє інтегрувати минуле в сучасність.

Розглядаючи еволюцію чардашу, варто зазначити основні етапи, а саме фольклорну традицію, балет та класичну сцену, модерн та неокласику, контемпорарі, постмодерн та експериментальну хореографію, а також ф'южн та гібридні стилі.

Вивчаючи походження чардашу, було встановлено, що танець виник у сільській місцевості Угорщини та став частиною культурного життя країни. Тому в XX столітті чардаш все ще залишається основою для великої кількості фольклорних ансамблів, до прикладу як в «Угорському державному народному ансамблі», де досі зберігається автентична форма танцю.

У державному Угорському ансамблі мистецтво ґрунтується саме на старовинних танцях угорського народу. Виконання танців даного ансамблю вражає, адже жіночі рухи є дуже елегантними, а чоловічі напроти, віртуозні та виразні.

В період коли почалась популяризація романтичного балету, а саме в XIX столітті, чардаш поступово ставав невід'ємною частиною театральних постановок на території Європи. Попри збереження традиційної форми, хореографи поступово почали адаптувати його для сцени. Ці роботи характеризуються великою увагою до естетики, включно з технічною досконалістю, синхронністю рухів, візуальною виразністю та інтеграцією з іншими мистецькими елементами. У сучасному театрі можна побачити чардаш в балетних постановках, що є хореографічним експериментом. Як приклад можна розглянути оперу та балет Йоганна Штрауса – «Летюча миша» та Жоржа Бізе «Кармен». В цих постановках чардаш відіграв роль

символу екзотичної пристрасті та енергії. Такі класичні постанови зберігали в собі характерні чардашу рухи, проте деякі були адаптовані до балетних норм, що зробило їх ще більше витонченими, формалізованими, елегантними та граційними. Таким чином, класичний угорський танець, стає переосмисленням через призму сучасного танцю. Отже епоха романтичного балету зробила чардаш не лише народним танцем, а й способом виразити сучасні проблеми та теми, емоції та ідеї, завдяки поєднанню, як і традицій так і новаторства.

Вже в XX столітті чардашом почали цікавитись хореографи модерну, так такі хореографи, як Моріс Бежар та Джордж Баланчин, взяли на мету поєднати сучасні танцювальні стилі з фольклорними елементами. Завдяки цьому танцювальна мова чардашу почала адаптовуватися до нових технік, в яких більше уваги приділялось до пластики рухів, внутрішньої динаміки та емоційного наповнення, при цьому все ще зберігаючи основну структуру танцю. Сценічні варіації чардашу часто використовують своє символічне значення для створення нових хореографічних історій. Наприклад, елементи танцю можуть стати метафорами боротьби за свободу, відображати соціальні зміни або зображати культурну ідентичність угорського народу. Виконуючись на сучасній сцені, чардаш отримав нове життя і став інструментом для хореографів, які хочуть торкнутися актуальних соціальних проблем

У сучасному танці чардаш використовується, як джерело натхнення для створення нових форм. Хореографи почали часто інтегрувати елементи сучасної, акробатичної та контактної імпровізації, зберігаючи при цьому основну емоційну структуру танцю. Це дало їм змогу створювати виразніші, складніші й абстрактніші форми, що виходять за рамки традиційного народного танцю і балету. Важливу роль також почала відігравати тілесність і просторові експерименти.

Період постмодернізму проклав шлях до демонтажу традиційних танцювальних форм, включно з чардашем. Хореографи почали пробувати і випробовувати темп, простір, ритм і навіть саму суть танцю. Вони відкинули класичні фігури і звернулися до символізму руху, залишивши лише натяки на оригінальний чардаш. У цих роботах танець використовується як засіб для дослідження соціальних, культурних і політичних тем.

У глобалізованому світі чардаш є частиною гібридного танцювального виробництва, що поєднує в собі інші танцювальні жанри, від хіп-хопу до фламенко. Це дає змогу хореографам створювати унікальні танцювальні твори, що відображають сучасні культурні процеси.

Розглянувши основні етапи можна сформулювати характерні риси сучасної сценічної адаптації чардашу, а саме:

- інтеграція різних стилів – поєднання чардашу з такими сучасними танцювальними стилями, як контемпорарі, модерн та джаз, дозволило урізноманітнити ритм та рухи танцю;

- емоційна насиченість – завдяки підкресленням в сучасних постановках емоційного напруження та внутрішню динаміку, через використання різноманітних засобів хореографічної виразності;
- абстракція та символізм – досягається завдяки висвітлюванню чардашу не як народного танцю, а як символ боротьби, пристрасті або соціальних конфліктів.

Загалом еволюція чардашу в сучасній сценічній хореографії відображає постійний діалог між традиціями та інноваціями, між локальним і глобальним, перетворюючи цей танець на універсальний засіб вираження складних сучасних ідей та емоцій.

Розвиток чардашу в сучасному контексті можна простежити також через інші важливі аспекти, а саме через:

- Технологічні інновації: з розвитком сучасних технологій чардаш почав зливатися з новими формами виконавського мистецтва. Використання мультимедіа, 3D-проекції, світлових і звукових інсталяцій дає змогу глядачам отримати більш інтерактивний і захопливий досвід. Це також допомагає переосмислити традиційний танець у сучасному контексті, де глядачі очікують на нові та захопливі враження.
- Просування через фестивалі та глобалізацію: чардаш збагачується елементами інших культурних традицій завдяки участі в міжнародних фестивалях народного танцю. І трансформує його в нову форму. Це дає змогу чардашу залишатися актуальним і визнаним у глобалізованому світі та сприяє міжкультурному діалогу.
- Вплив популярної культури: чардаш проник у популярну культуру через фільми, телевізійні програми та музичні кліпи. Це надало танцю сучасного відгуку, спростивши рухи й об'єднавши їх з іншими популярними стилями, такими як джаз, хіп-хоп або електронна музика. Таке поєднання робить чардаш доступнішим для широкої аудиторії, включно з молоддю.

Як висновок, ми можемо стверджувати, що еволюція чардашу в сучасній сценічній хореографії відбувалася шляхом інтеграції традиційних елементів та інноваційних підходів. Незважаючи на ці зміни, чардаш все ще зберігає свою автентичність і продовжує відігравати важливу роль в угорському культурному житті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Асталаш, Г. Л. (2018). *Угорська інструментальна музика в контексті становлення національного стилю*. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, №3.
2. *Історія угорського танцю*. (2025). URL: <https://radaspilnot.org.ua/istoriya-ugorskogo-tancyu/> (дата звернення 11.02.2025)
3. *Краса угорських народних танців*. URL: <https://umdsz.info/krasa-uhorskykh-narodnykh-tantsiv/> (дата звернення 10.02.2025)

4. Черкасов, В. Ф. (2020). Система загальної музичної освіти в Угорщині. Наукові записки, серія: педагогічні науки, випуск 197.

Feng Shichao (馮世超),

高等教育第三阶段（教育与科学）学生
乌申斯基大学音乐艺术与舞蹈系

表達手段作為藝術形象概念寶庫的屬性：方法論層面 ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ В ЯК АТРИБУТИ ХУДОЖНЬО- ОБРАЗНОГО ТЕЗАУРУСУ: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ

眾所周知，每種藝術形式都有其獨特的語言。這種語言被視為一種人造語言，其屬性即為**表達手段**。音樂藝術也有其語言，它不僅包含關於作品演奏的**言語詞彙**。音樂語言的屬性還包括各種標記，用以具體說明音樂表演者的**技術任務**。同時，通過視覺接觸樂譜文本來感知音樂作品，也有助於藉由已形成的關於特定表達手段、奏法、記號等的**形象表徵**，來想像其聲音。

如果通過視覺模式感知音樂語言的**知覺技能**得到了良好的發展，那麼音樂表演者在熟悉樂譜文本時，就能夠在**內心聽覺**中真實地呈現其聲音。在此過程中，必須掌握每種表達手段的所有多樣化的**語義特性**。這已不僅僅是掌握音樂語言的屬性，而是將這些屬性作為**形象思維**操作的工具來掌握。音樂表演者的形象思維以一種特殊的方式——**想像-觸覺**的方式，掌握音樂表達手段，這種方式產生了另一種表徵——**藝術形象表徵**。藝術形象的豐富性取決於音樂表演者，特別是鋼琴家**藝術形象概念寶庫**。

在現階段，我們將未來鋼琴教師培養中的「藝術形象概念寶庫」現象定義為一種專業結構，它由個體的**藝術形象表徵儲備**組成，這些儲備建立在術語、藝術語言、符號學和情感美學的素養之上，成為其在鋼琴作品**演奏詮釋**工作中**語言和聯想-比喻詞彙**的基礎 (Фен Шичао, 2024)。

未來音樂藝術教師和講師鋼琴訓練中的**藝術形象表徵**現象曾被 (Ю Янь, 2022) 研究過。我們考慮了她的研究結果，同時強調藝術形象表徵在鋼琴作品詮釋中的特殊功能。此外，我們強調，藝術形象表徵經驗積累的結果是形成了**藝術形象概念寶庫**。此類概念寶庫預設了特定的**形象群集**和傳達這些形象的**表達手段**，以便在演奏詮釋中表達出來。這裡指的是表達手段，它們藉由特定的演奏重音和演奏技巧，可以描繪和發出作品中蘊含的**作曲家形象**。在我們的研究中，我們考察了歐洲、烏克蘭和中國作曲家鋼琴**標題音樂**中的形象。

對上述鋼琴曲目的分析結果確定了一系列形象群集，這些群集存在於歐洲文化、烏克蘭和中國作曲家鋼琴遺產中。這些形象群集包括：

- 鋼琴肖像

ЗМІСТ

Kisiel M.	
Pielęgnowanie dziedzictwa narodowego sztuki muzycznej w Polsce w kontekście transmisji międzypokoleniowej.....	4
Реброва О.	
Навчання через дослідження у контексті мистецької освіти.....	8
Русяєва М., Федорець М.	
Аксіологічний підхід у підготовці майбутніх викладачів мистецьких шкіл до формування музичної культури учнів.....	12
Гринчук І., Іздебська-Новіцька М., Крих Я.	
Укладання вокального і хорового репертуару: сучасні виклики.....	16
Зіневич Р.	
Сучасний український митець і його духовна місія (на прикладі творчості Владислава Горая).....	20
Рябуха С.	
Музична режисура у педагогічній практиці оперної студії.....	24
Гринчук І., Яременюк О., Томин І.	
Укладання репертуарних списків: методичний аспект.....	27
Брила М.	
Еволюція чардашу в сучасній сценічній хореографії.....	30
Feng Shichao	
表達手段作為藝術形象概念寶庫的屬性：方法論層面.....	33
Коваль С.	
Вплив воєнного стану на сучасне хореографічне мистецтво.....	35
Барановська І., Барановський Ю.	
Інтеграція народного інструментарію в освітній процес: методичні інновації навчання гри на сопілці та кларнеті.....	38
Лю Чжигу	
Вокально-педагогічний саморозвиток майбутніх викладачів: у пошуках теоретико-методологічних засад.....	41
Юй Ціцзя, Горожанкіна О.	
Розвиток етюду у фортепіанному мистецтві Китаю.....	44
Брашован А.	
Українська патріотична пісня – жанрові ознаки та педагогічний потенціал.....	47
Федорець М., Ван Ілун	
Кобзарське пісенне мистецтво як чинник становлення національної культури України.....	56
Самохіна С.	
Символіка прелюдії і фуги до мажор Й.-С. Баха з першого тому ДТК: до	